

הפקולטה לאמנויות
התוכנית ללימודי תעודה במוזיאולוגיה ואוצרות ביקורתית

המוזיאון וקהליו, 2
The Museum and its Publics, 2

תש"פ, סמסטר א'

1 ש"ס

[0897.4005.01](https://www.0897.4005.01)

מסגרת הקורס: שו"ת במסגרת לימודי תעודה במוזיאולוגיה ואוצרות ביקורתית

שם המרצה: שיר מלר-ימגוצ'י

דואר אלקטרוני: shir.yamaguchi@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום מראש במייל

תאור הקורס:

הקורס יעסוק בשינויים החלים בתפקידו של המוזיאון במאה ה-21 ויבחן את האופן שבו הם מגדירים מחדש את עבודת האוצר וחויית המבקר. הסוגיות בהן נעסוק הן: יחסי הגומלין של המוזיאון עם קהלים וקהילות שונים, כלים להערכה מוזיאלית, חויית המבקר בעידן הדיגיטלי, אסטרטגיות תיווך ופרשנות לצפייה ביקורתית ועיסוק בנושאים השנויים במחלוקת. כל אלה מעצבים את דמותו של המוזיאון כמוסד תרבותי רלוונטי, מעורב ומשפיע על החברה שבה הוא פועל.

This course explores changes in the role of the museum in the 21st century, examining the ways they redefine both the curator's role and the visitors' experience. Some of the issues covered, include: interactions with different audiences and communities, tools for museum evaluation, visitors' experience in the digital age, strategies of mediation and critical interpretation, as well as addressing controversial issues within the museum. These all reshape today's museum, turning it into an important cultural institution, one that influences the society within which it operates.

דרישות הקורס:

1. הנוכחות בשיעורים הינה חובה. סטודנט שייעדר יותר משלושה מפגשים לא יעמוד בדרישות הקורס (ציון 240).
2. קריאת חומר הקריאה הנלווה לקורס
3. מטלות כתיבה

מרכיבי הציון הסופי:

מטלת סיום – 100%

ביבליוגרפיה

ון-אסן יעל אילת, לחשוב מוזאונים מחדש, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2016.

מוגדם, יערה (עורכת), שיח פדגוגי במרחב המוזיאוני: שותפויות בתי ספר ומוזיאונים בישראל, מכון מופת, 2018.

שליטא, רחל, דיאלוג עם אמנות, הדרכה דיאלוגית לאמנות בת זמננו, מכון מופת, תל אביב, 2013.

Bautista, Susana Smith, Museums in the Digital Age: Changing Meanings of Place, Community, and Culture, AltaMira Press, 2013.

Creating the visitor-centered museum, Samis, Peter and Mimi Michaelson (Eds.), New York: Routledge, 2017.

Falk, John H, Identity and the museum visitor experience, Left Coast Press, Walnut Creek, 2009.

Kadomaya, Margareta, Museums involving Communities, Authentic connections, Routledge, 2018.

Museum Activism, Robert R. Janes and Richard Sandell (Eds.), Routledge, 2019.

Simon, Nina, The Participatory Museum, Santa Cruz, CA, 2010.

Simon Nina, The art of relevance, Museum 2.0, Santa Cruz, CA, 2016.

Roberts, Lisa C, From knowledge to narrative, Smithsonian Institution press, Washington and London, 1997.

פירוט המפגשים:

20.11.2019, 12:15 - מוזיאון מחנך קהילה מחנכת מוזיאון / רעות פרסטר

ההרצאה תעסוק בתפקידו החברתי של המוזיאון כמחבר בין קהילות, מעצים אותן ויוצר קשרים חדשים ביניהן. השיח יתמקד בארבעה פרויקטים יוצאי דופן במוזיאון פתח תקוה המעלים שאלות לגבי עשייה קהילתית, תפקידה של מחלקת חינוך במוזיאון, יחסי כוחות ויכולת ההשפעה במרחב הציבורי.

רעות פרסטר היא מנהלת מחלקת החינוך בקריית המוזיאונים בפתח תקוה - מוזיאון ראשונים לתולדות המושבה ומוזיאון פתח תקוה לאמנות.

20.11.2019, 14:15 - על תערוכות ועל הערכות: תפיסות, כלים, מושגים ודוגמאות / ד"ר דרור אסנת

במפגש זה נדון בדרכים השונות בהן תפיסות וכלים מעולם ההערכה המעצבת והמסכמת יכולים לסייע בתכנון, הקמה וניהול של תערוכות, כמו גם בקידום ושיפור פעילות שוטפת של מוזיאונים. נדבר על הערכה קונספטואלית והערכה אינסטרומנטלית, והכלים השונים העומדים לרשותנו בהערכת תערוכות והשפעתן על הקהלים שלהן. נעמיק בדוגמאות מעולם המוזיאונים, התערוכות ומרכזי המבקרים—המיטיבות כולן להציג את יתרונותיהם ומגבלותיהם של כלי ההערכה השונים.

ד"ר דרור אסנת עוסק קרוב לעשרים שנה בהערכה, מחקר יישומי ומדידה ארגונית במגוון רחב מאוד של עולמות תוכן, שדות פעולה ומסגרות מוסדיות שונות. בנוסף, היה מעורב בהקמה ובליוי של מרכזי מבקרים, תערוכות ותכנון מוזיאונים.

10:15, 4.12.2019 - חוויית המבקר בעידן הדיגיטלי / עינת שרון

חוויית המבקר במוזיאונים בעידן הדיגיטלי השתנתה מקצה לקצה כאשר הנטייה היום היא לראות את המבקר במרכז ולא את החפץ. בנוסף, תחום הדיגיטל מזהה שלושה מוקדי ביקור ועושה הבחנה בין חוויות אונליין לאופליין: טרום ביקור – חוויה שמתחילה באונליין דרך אתר האינטרנט בד"כ, ביקור פיזי – חוויה בתוך המוזיאון, ופוסט ביקור – חוויה שלרוב ממשיכה באונליין דרך ערוצי מדיה חברתית, בלוג ועוד. ההרצאה תעסוק באופן שבו מוזיאונים רותמים אמצעים טכנולוגיים שונים להעשרת חווית המבקר וליצירת קשר מתמשך עם קהל המבקרים שלהם.

עינת שרון – מנהלת הדיגיטל במוזיאון העם היהודי בבית התפוצות (CDO) ממונה על פיתוח תחום המדיה הדיגיטלית באיגוד המוזיאונים ואיקו"ם ישראל

14:15, 11.12.2019 - להרחיב את המעגל- מקהל לקהילה / הילה פלד

כיצד מהווה מחלקת החינוך מנוע צמיחה עבור המוזיאון ופותחת את שעריו בפני קהלים חדשים? מוזיאון הרצליה מציע למגוון קהלים אופני מפגש וחוויות שונות, החל בתערוכה שילדים אוצרים בתהליך מתמשך ומובנה ועד לפיקניק אמנות על הדשא בשיתוף עם העירייה. באמצעות מקרי מבחן שונים נשוחח על האופן שבו מוזיאון תופס את עצמו ואת קהליו וכיצד תפיסה זו יכולה להרחיב את גבולותיו, הלכה למעשה.

הילה פלד, מנהלת מוז"ה - אגף החינוך של מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית.

12:15, 25.12.2019 - אסטרטגיות תיווך ללמידה משמעותית ולצפייה ביקורתית / ד"ר יהודית סבן

המוזיאון העכשווי אמור להיות מקום של ספק, שאלות, מחלוקת, שיח וביקורת המדגיש את אופיו הפרשני. חוויית הביקור במוזיאון מושפעת מפרמטרים רבים לכן השיח הפוסט-מודרני מציע גישה הטרוגנית רחבה שמחייבת אסטרטגיות תיווך מתאימות. אלו הן אסטרטגיות שמכירות בכך שכל אדם לומד וחווה את הסובב אותו באופן שונה והן מבוססות על תאוריות חינוך פרוגרסיביות. הבנת מערכות היחסים המשתנות בין מרחבי התצוגה לבין המבקרים יאפשר לעוסקים ברבדים השונים בתחום המוזיאולוגיה, להיות מודעים ולהתמודד עם כללי משחק חדשים אלה.

ד"ר יהודית סבן עוסקת בתחום החינוך המוזיאוני, יועצת למחלקות חינוך וחקרה בעבודת הדוקטורט שלה דרכי תיווך ואופני פרשנות במחלקות חינוך במוזיאונים שונים.

10:15 – 1.1.2020 - המוזיאון כמחולל שינוי- לקראת המאה ה-21 / שיר מלר-ימגוצ'י

שאלות משמעותיות לגבי תפקידו של המוזיאון והאחריות המוטלת עליו מרחיבות את מנעד הנושאים ואופני התצוגה ומאפשרות לדילמות, נושאים קונטרוברסליים וערכים העומדים למבחן מחדש לעלות. התערוכות, הטקסטים והתוכניות שהמוזיאון מציע מיועדים לגרום למבקר לבחון מחדש את גישותיו לנושאים הללו. נדון במקרי מבחן של נושאים השנויים במחלוקת ונבדוק כיצד מוזיאונים מתמודדים אתם ולוקחים חלק פעיל בשיח החברתי.